

РЕЦИКЛАЖА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

UDK

Стручни рад

Технички факултет у Бору – Универзитет у Београду, В.Ј. 12, 19210 Бор, Србија
Катедра за минералне и рециклажне технологије
Тел. +381 30 424 555, 424 556, Фак. +381 30 421 078

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОДРЖИВА ПРОИЗВОДЊА РТБ-А БОР

ENVIRONMENT AND SUSTAINABLE PRODUCTION OF BOR COPPER MINING AND SMELTING BASIN

Звонимир Милијић

Рударско Топионичарски Басен Бор

ИЗВОД

Одрживи развој, као еколошки принцип, који задовољава садашње потребе али тако да се води рачуна о рационалном коришћењу ограничених ресурса како се не би довело у питање њихово будуће коришћење за задовољавање потреба наредних генерација, мора да представља поглед у будућу производњу РТБ-а. Одрживи развој РТБ-а у најмање две наредне деценије, базира се на овереним рудним резервама, оптималним капацитетима, потребним улагањима, еколошки прихватљивим новим технологијама, економским и социјално-правним аспектима, што, практично, подразумева организациони реинжењеринг компаније РТБ Бор. Уз заштиту животне средине, како на локалном тако и на глобалном нивоу, заједно се морају разматрати и економски, односно социјални циљеви.

Кључне речи: одрживи развој, РТБ Бор, нова технологија, екологија, економија

ABSTRACT

Sustainable development, as ecological principle, who satisfactory a recently necessities but so that lead invoice about rationally use bounded reservoir resource how herself won't brouth at demand their future use for satisfactory demand for commning, future generation, must be present a view in the future production RTB-a Bor. Sustainable development RTB-and at least of all two subsequent decade, can base on confirmed ore reserve, optimal capacity, required investment, ecological acceptable new technology, economy and social-legal aspects, what, practically, allude a organizational reinginering of company RTB Bor. Beside life environment protection, how in local so and in globally level, along with need discussed and economic, respectively social goals.

Key words: sustainable development, RTB Bor, new technology, ecology, economy

УВОД

Рударство и металургија заједно са енергетиком представљају најагресивније људске делатности у односу на животну средину а последице тих делатности осећамо и на локалном и на глобалном нивоу, о чему се задњих година много говори, али ипак недовољно ради, па се тај двојни морал, такође, одсликава и на глобалном и на локалном плану.

Једна од предрасуда је да заштита човекове средине долази у сукоб са интересима привредног развоја, раста друштвеног производа, животног стандарда и отварања нових радних места. Пракса најразвијенијих земаља, али и земаља у развоју током последње деценије, доказује супротно. Традиционални концепт развоја оријентисаног на раст производње и уједно

раубовање природних ресурса дошао је до својих крајњих граница. Такозвани екстерни трошкови које производи загађивање, исцрпљивање ресурса и нарушавање људског здравља почињу да надмашују користи које даљи раст доноси. Капитал се данас у најразвијенијим земљама све више улаже у заштиту околине, штедњу енергије и других ресурса и у развој технологија пријатељских према околини. Управо у тим подручјима отварају се и бројна нова радна места. Мање развијене земље немају избора, морају следити тај пут. Одрживи развој треба, на државном и локалном нивоу, подстицати фискалним мерама које имају за циљ спречавање загађења и расипање природних богатстава.

ЕКОЛОШКИ ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОГРАМИ

Међутим, одкада је започео процес транзиције у РТБ-у, Влада Републике Србије дефинисала је неколико значајних докумената као што су Стратегија привредног развоја, Стратегија регионалног развоја, Стратегија запошљавања и др. који треба да обезбеде решавање нагомиланих развојних, економских и социјалних проблема Србије. Ови проблеми сконцентрисани су у појединим регионима Србије, нарочито рударским и индустријским, при чему се посебно истиче регион Бора.

У склопу процеса тендерске приватизације имовине РТБ Бор и преноса експлоатационих права на будућег купца, одржана су два неуспела тендера, а према Акционом плану Владе Републике Србије, Влада је преузела обавезу санације историјских еколошких загађења у Бору, Мајданпеку и ширем региону. У процес реструктурирања РТБ-а укључена је, од стране Владе, и Светска банка која је, поред вишегодишње техничке и финансијске помоћи у припреми и имплементацији

програма реструктурирања РТБ Бор, припремила и посебан Пројекат регионалног развоја Бора.

Циљ овог пројекта је да се обезбеди хитна санација еколошких проблема проистеклих из ранијих рударских и металуршких индустријских активности, ублаже негативне социјалне последице решавања вишка запослених у РТБ Бор и обједине напори државе, локалне самоуправе и других субјеката у активностима на овом подручју.

Досадашњим активностима посредством Владе Републике Србије, односно ресорних министарстава и Светске банке урађена је потребна документација, која је имала за циљ да дефинише еколошко стање настало историјским загађењем као последица рударских и металуршких активности.

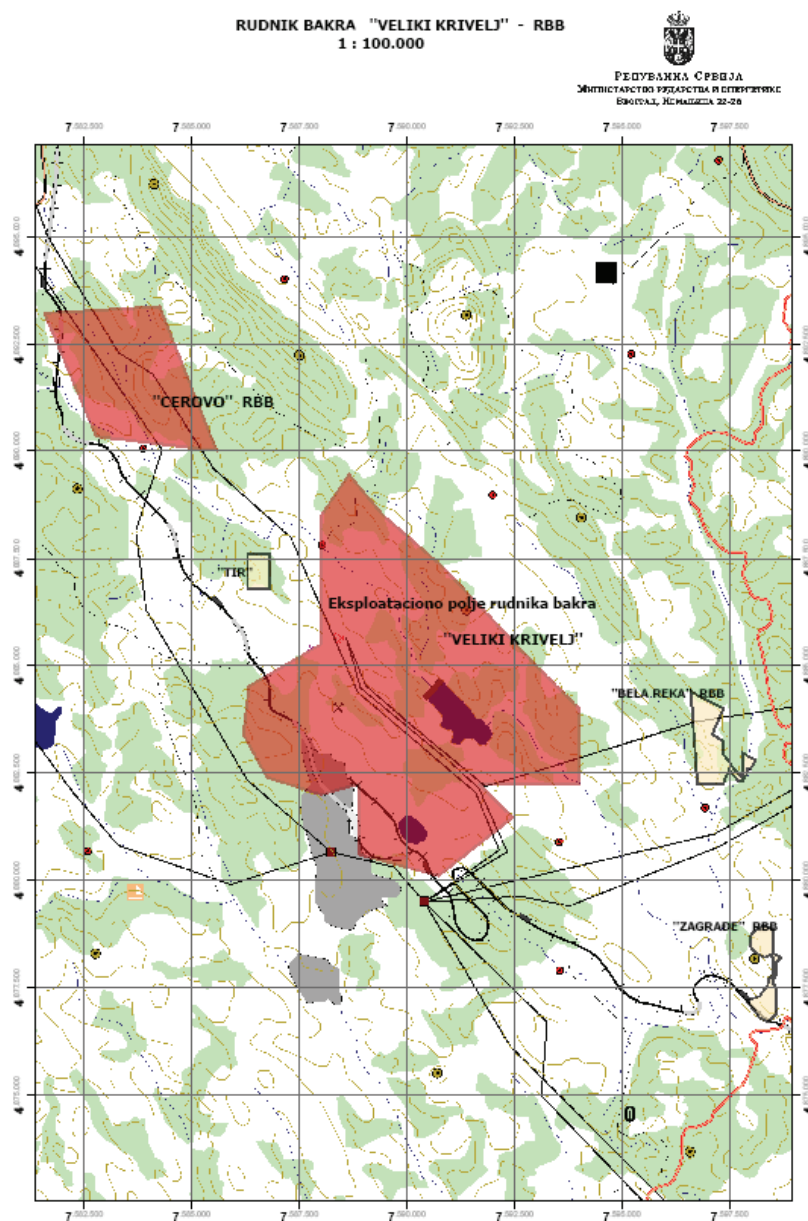
На основу урађених студија и елабората, као и на основу јавне презентације еколошког стања, извршено је јасно разграничење шта је обавеза државе у оквиру санације еколошког наслеђа, а шта је

3. Мулијућ / POP 1 (2) (2008) 1 – 10

обавеза будућег власника компаније РТБ-Бор у области екологије.

Обавеза државе је да санира историјске последице Ван експлоатационог поља РТБ-а а предвиђа се изградња Колектора Велики Кривељ, техничка и биолошка регенерација

јаловишта Велики Кривељ (Поље 2 и Брана 3), техничка и биолошка регенерација јаловишта "Старо" Борско јаловиште, техничка и биолошка регенерација одлагалишта Источна Сарака и Полу-мобилно постројење за третман отпадних вода.

Слика 1. Експлоатациона поља рудника бакра Велики Кривељ и Церово

Табела 1. Вредност реализације Акционог плана за реструктурирање и приватизацију РТБ Бор

Компонента	Укупно US \$ милиона
А. Управљање животном средином и санација	30.90
1. Управљање еколошком одговорношћу	4.40
2. Санација хитних удеса у животној средини	26.50
Б. Социекономска регенерација	10.56
1. Поновно запошљавање радника и подршка запошљавању	5.04
2. Развој приватног сектора	5.52
Ц. Имплементација Пројекта и вредновање	1.14
Укупна вредност Пројекта	42.60

Решењем министра за животну средину образована је посебна Радна група за спровођење Акционог плана за реструктурирање и приватизацију РТБ Бор са задатком да оствари активну сарадњу са Агенцијом за приватизацију и приватизационим саветником у припреми тендерске документације (упутство за понуђаче, Нацрт уговора о купопродаји имовине, Уговора о преносу одобрења за експлоатацију, као и инвестиционог програма, а посебно сачињавању Акционог плана у вези са заштитом животне средине) поводом решавања пита-

ња везаних за животну средину, односно Акциони план заштите животне средине, ремедијацију, односно отклањање штете по животну средину коју је својим досадашњем пословањем нанео РТБ Бор, обештећење купца и питања решавања статуса техногених сировина.

За санацију животне средине, унутар експлоатационог поља, извршена је идентификација и вредновање аспеката животне средине, што је дефинисано кроз еколошки инвестициони програм, који је будући власник морао да прихавати.

1.0. Инвестициони програм у рударству у Руднику бакра Бор

1.1. Рудник бакра Велики Кривељ (Коп и флотација Велики Кривељ)

- заштита Кривељске реке од рудничких вода са површинског копа Велики Кривељ и успостављање затвореног система снабдевања флотације свежеом водом.

- заштита Кривељске реке од провирних вода поља 1 флотацијског јаловишта Велики Кривељ и препумпавање истих у флотацијско језеро.

- спровођење мониторинг система за праћење квалитета воде, ваздуха и земљишта у зонама утицаја рудника бакра Велики Кривељ за К.О. Велики Кривељ и К.О. Оштрел и осталих активности дефинисаних у Просторном плану за К.О.Кривељ и Урбанистичким уређајним основама за К.О. Оштрел.

- спровођење мера заштите од утицаја праšине са флотацијских брана 1 и 2 флота-

цијског јаловишта Велики Кривељ у току одлагања флотацијске јаловине и формирања брана.

- спровођење мера заштите од утицаја праšине на приградска насеља приликом одлагања копове јаловине са копа Велики Кривељ у стари површински коп Бор променом технологије у начину одлагања

- рекултивација одлагалишта копа »Годоров поток« - 34 ha

1.2. Рудник бакра Бор (Јама, погон шљаке и флотација Бор)

- спровођење мониторинг система деформација терена услед јамске експлоатације, санирање последица и пресељења становништва из санитарне зоне

- спровођење мера заштите од утицаја праšине на град Бор, са флотацијских брана и флотацијског јаловишта РТХ у Бору.

3. Милијућ / POP 1 (2) (2008) 1 – 10

- Заштита Борске реке од рудничких вода затвореног површинског копа Бор и препумпавање у флотацијској јаловиште Велики Кривељ – поље 1

1.3. Рудник бакра Церово

- заштита речног слива Кривељске реке у зони утицаја рудника бакра Церово

2.0. Инвестициони програм у рударству у Руднику бакра Мајданпек

- Испумпавање, пречишћавање и испуштање воде из површинског копа »Јужни Ревир« у реципијент »Мали Пек«,

- Испумпавање, пречишћавање и испуштање воде из површинског копа »Северни Ревир« у реципијент »Мали Пек«,

- Пречишћавање замуљених вода Дробљења и испуштање истих у реципијент »Мали Пек«,

- Пречишћавање отпадних вода погона Филтраже и испуштање истих у реципијент »Велики Пек«,

- Комплетирање система за прање тешких возила и пречишћавање отпадних вода сервиса тешких возила – дампера.

- Санација и надвишење земљане бране флотацијског јаловишта »Шашки

- спровођење мера еколошке заштите дефинисаних у Просторном плану за К.О. Мали Кривељ – Церово

- рекултивација одлагалишта копа »Церово« -24 ha.

- поток«, за акцидентно испуштање флотацијске јаловине;

- Инсталисање мониторинга за прање пешчаних брана флотацијског јаловишта »Ваља Фундата«;

- Рекултивација деградираних површина земљишта, које се тренутно могу рекултивисати:

- коповско одлагалиште »Бугарски поток« - 29,50 ha

- коповско одлагалиште Шашка« - 13,50 ha

- коповско одлагалиште »Ваља Фундата« - 18,40 ha

3.0. Инвестициони програм у металургији

Једно од могућих решења за смањење емисије сумпордиоксида из металуршких агрегата је замена постојеће технологије топљења концентрата бакра новом савременом аутогеном технологијом (БАТ технологијама – најбоља расположива технологија). Која ће технологија бити примењена одлучиће нови власник РТБ-а. Руководство са стручним тимом ТИР-а предлаже следећи редослед решавања проблема загађења животне средине.

3.1. Санација и одржавање постојећих агрегата

До примене нове технологије, за коју је потребно време од најмање три године,

предлаже се рад са једном линијом топљења (линија 1 топионице), уз поштовање практично примењених организационих мера:

- Акционог плана за смањење аеро-загађења из топионице бакра

- Упутства о еколошкој контроли концентрата бакра

- У циљу смањења емисије из постојећих агрегата неопходно је за одржавање опреме и агрегата годишње инвестирати око 4.000.000 Евра.

Ова средства се обезбеђују из текућег пословања.

3.2. Модернизација металуршко-хемијског комплекса

3. Милијућ / POP 1 (2) (2008) 1 – 10

Под појмовима промене технологије и модернизација металуршко-хемијских агрегата подразумева се замена линије за топљење концентрата бабра савременим, најбоље расположивим технологијама (БАТ). Модернизација се може реализовати кроз следеће активности:

3.2.1. Металуршка постројења :

- Демонтажа линије 2 топионице (реактор, пламена пећ, котлови, електрофилтери и остала пратећа опрема),
- Израда елабората о стању терена за изградњу нових металуршко-хемијских постројења и хидрогеолошког елабората о стању подземних вода,
- Избор нове технологије (најбоље расположиве технологије – БАТ) и нове фабрике кисеоника; прибављање свих дозвола у складу са важећим прописима
- Израда пројектне документације за нова металуршко – хемијска постројења,
- Уговарање и израда опреме за нова металуршко – хемијска постројења,
- Грађевинско – монтажерски радови изградње нових постројења
- Пуштање нових постројења у производњу и прибављање дозвола за рад
- Пламена рафинација, електролитичка рафинација, енергана и погони прераде су у добром техничком стању и

могу да задовоље производне и еколошке норме.

3.2.2. Хемијска постројења

- Завршетак демонтаже фабрике сумпорне киселине К_1,
- Санација складишног простора за сумпорну киселину и план реализације сумпорне киселине
- Доношење одлуке о реконструкцији фабрике сумпорне киселине К-3 или њене замене,
- Модернизација фабрике сумпорне киселине К-2 (дупла катализа и апсорпција) и решавање проблема отпадних вода,
- Изградња нових хемијских капацитета за прераду отпадних гасова топионице,
- Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода из металуршко – хемијских постројења и депоније отпадног муља.

3.2.3. Енергетска постројења:

- Модернизација система за пречишћавање отпадних гасова енергане у циљу испуњавања захтева Правилника о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података

САДАШЊЕ СТАЊЕ ЗНАЧАЈНИХ АСПЕКТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Флотацијско јаловиште Велики Кривељ

Две неуспешне приватизације РТБ-а су одложиле непоходне активности, а с друге стране, санација нагомиланих еколошких проблема више не трпе одлагање, посебно када се ради о флотацијским бранама и јаловиштима, изливању отпадних вода и др. Због тога је РТБ уложио посебне напоре и

Националним Инвестиционим Планом одобрена су средства у износу од 2 милиона евра за реализацију пројекта: "Регулација Кривељске реке санацијом колектора (у дужини од 80 m) и израда документације за конструкцију новог тунела у флотацијском јаловишту Велики Кривељ". Захваљујући овоме урађена је потребна техничка документација како је дато у табели:

Табела 2. Техничка документација пројекта Регулација Кривељске реке санацијом колектора

Ред.бр.	НАЗИВ
Партија 1.0	Технички пројекат санације колектора Кривељске реке испод флотацијског јаловишта од стационаже 0 + 823 до стационаже 0 + 903
Партија 2.0	Пројекти истраживања и Технички пројекти за санацију флотацијских брана 1,2 и 3
2.1.	Пројекат геотехничких и хидрогеолошких истражних радова на брани 1 и Технички пројекат санације флотацијске бране 1
2.2.	Технички пројекат санације флотацијске бране 2
2.3.	Пројекат геотехничких и хидрогеолошких истражних радова на брани 3 и Технички пројекат санације флотацијске бране 3
2.4.	Пројекат рекултивације поља 2 и флотацијске бране 3
Партија 3.0	Пројекти заштите од поплавног таласа
3.1.	Пројекат заштите сливног подручја од еродивног деловања воде
3.2.	Пројекат заштите објеката и насеља од поплавног таласа
3.3.	Пројекат пробоја флотацијских брана 1,2 и 3 флотацијског јаловишта Велики Кривељ, обавештавање и узбуњивање за поплазни талас К+385
3.4.	Пројекат оскултације флотацијских брана 1,2 и 3 флотацијског јаловишта Велики Кривељј
Партија 4.0	Пројекти и елаборати за израду тунела Кривељске реке по новој траси
4.1.	Пројекат геолошких и физичкомеханичких истраживања стена трасе тунела за измештање Кривељске реке
4.2.	Лабораторијска испитивања и израда Елабората о геолошким и хидрогеолошким истраживањима терена трасе тунела
4.3.	Лабораторијска испитивања и израда Елабората о физичко–механичким и деформационим испитивањима стена литолошких чланова трасе тунела

На основу ове документације изведени су радови на санацији брана 2. и 1. флотацијског јаловишта Велики Кривељ и њихово доводјење у исправно стање, као предуслов сигурног функционисања јаловишног система са аспекта заштите животне средине и нормалног одвијања технолошког процеса.

У том циљу извршена су истражна бушења на бранама 1 и 3 и лабораторијска испитивања, ради добијања геомеханичких параметара и провере стабилности брана.

Нова траса тунела се наставља на постојећи тунел, при чему ће један мањи део трасе (око 200 m) бити испод флотацијског јаловишта поља 2, ради преласка на десну страну тока Кривељске реке. Дужи део трасе око (2.200 m) ће бити у чврстој

стенској маси. Укупна дужина трасе је око 2.400 m.

Извршено је истражно бушење на овој траси у дужини од 2.400 m у циљу дефинисања литологије и заводњеност трасе, тј. грађе, стања и физичко – механичких и деформационих својства стена трасе.

У току је санација колектора Кривељске реке у дужини од 80 m, од стационаже +823 до стационаже +903.

На овај начин завршени су значајни радови на санацији јаловишта Велики Кривељ у целини, што је омогућило прелазак са поља 2. на експлоатацију поља 1. и надвишења брана 1. и 2. до пројектованих кота К+385.

Одводњавање површинских копова Рудника бакра Мајданпек

У протеклом периоду РТБ није могао сопственим снагама да изгради систем за препумпавање и пречишћавање вода са површинских копова "Јужни и северни ревир" Рудника бакра Мајданпек.

За наредну годину очекује се улагање из НИП-а од близу милион евра за одводњавање и пречишћавање ових вода.

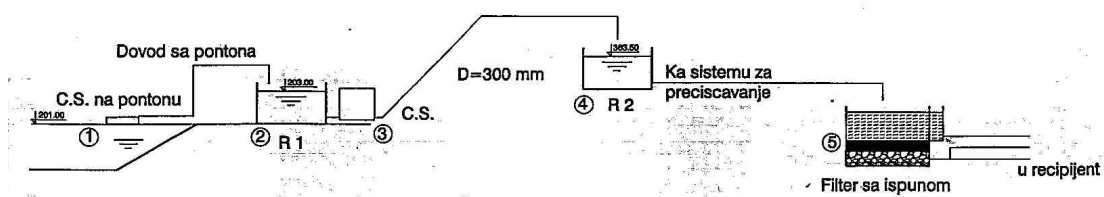
Почетком 2000 године на површинском копу "Јужни ревир" Рудника бакра Мајданпек смањена је експлоатација због недостатка система за испумпавање и пречишћавање подземних и делимично атмосферских вода. Са смањењем експлоатације, подземне и делимично атмосферске воде нису испумпаване и на површинском копу "Јужни ревир" формирано је језеро са приближно око 8.000.000 m³ подземних и атмосферских вода.

Имајући у виду, карактеристике терена у којем је смештено језеро као и околних терена и вероватноће природног излуживања бакра као и вероватноћу замуљености воде у језеру, морају се подвргнути пречи-

шћавању да би се испуштале у реципијент реку Мали Пек.

Пречишћавање акумулираних вода неопходно је да се не би нарушио квалитет реке Мали Пек, у кога ће се пречишћане воде испуштати. Река Мали Пек својим током улива се у реку Пек, а ова припада сливу Дунава. Квалитет реке Мали Пек омогућује добар квалитет и реци Пек који протиче кроз Стиг и обезбеђује пољопривредним произвођачима воду за наводњавање пољопривредног земљишта. Квалитетна вода за наводњавање обезбеђује услове за производњу довољних количина здравствено исправних животних намирница.

Формирано језеро је дубине око 90 m, односно дно се налази на коти 120 m, а водено огледало на коти 202,90 m, укупна површина воденог огледала износи око 200.000 m². Кота на коју треба испумпати воду је 350 m, висинска разлика између коте испумпавања и дна језера је 230 m, а висинска разлика између коте испумпавања и воденог огледала износи 150 m. Да би се дошло до рудног тела, што омогућава Руднику Бакра Мајданпек нормалну производњу, неопходно је испумпати и пречистити воду из акумулираног језера.

Слика 2. Технолошка шема испумпавања и начина пречишћавања акумулираних вода из језера «Јужни ревир».

На северном делу површинског копа "Јужни ревир" појавило се клизиште које прети да угрози безбедност људи и опреме, на делу где се врши експлоатација.

До појаве клизишта дошло је због тектонских разлома на читавом северном

делу лежишта, литолошких особина на истом и постојећег нивоа подземних вода.

Ова појава се прати свакодневним визуелним осматрањем и геодетским осматрањима једном месечно (а у случају потребе и чешће). По сменском прегледу

3. Милијућ / POP 1 (2) (2008) 1 – 10

стања клизишта даје се одобрење надлежног руководиоца за кретање људства и рад механизације на овом радилишту.

О стању појаве клизишта даје се тромесечни Комисијски извештај надлежној рударској инспекцији, а свакодневна визуелна опажања бележе се у књигу "Праћења клизишта".

На површинском копу "Северни ревир" формирано језеро је дубине око 79 m, односно дно се налази на коти 360 m, а водено огледало на коти 438,8 m, укупна површина воденог огледала је 161.390 m². Процењење геолошке резерве руде на површинском копу "Северни ревир" износе 210.546.353 тоне руде. Укупан садржај у руди је 0,322 % (677.807 тона) бакра, 0,2 g/t (52.723 kg) злата и 2,015 g/t (424.254 kg) сребра.

Очувањем квалитета реке Мали Пек, пречишћавањем акумулираних вода из језера на површинским коповима "Јужни" и "Северни ревир", омогућује се очување квалитета реке Пеки међудржавне реке Дунав, а самим тим обезбеђују се услови за производњу довољних количина здравствено исправних животних намирница.

Осим најбитнијег значаја, пречишћавања акумулираних вода, испумпавањем истих се долази до рудног тела на површинском копу "Јужни ревир" који има резерве преко 400 милиона тона руде, а економично се може експлоатисати око 246 милиона тона руде. Укупан садржај у руди је преко 0,35 % (861 000 t) бакра, 0,2 g/t (49 200 kg) злата и 1-1,5 g/t (246 000-369 000 kg) сребра, као и рудних тела на "Северном ревиру" са потврђеним геолошким резервама од износе 210.546.353 тоне руде. Укупан садржај у руди је 0,322 % (677.807 тона) бакра, 0,2 g/t (52.723 kg) злата и 2,015 g/t (424 254 kg) сребра. па је помоћ шире друштвене заједнице потражио преко министарства за заштиту животне средине, које је овај пројекат пријавило за финансирање преко НИП-а као сопствен пројекат, обзиром на значај и могуће еколошке последице. Обзиром да незнамо тренутни статус овог пројекта у НИП-у (једино знамо да је административно проверен), а да је ситуација на терену доста деликатна и не трпи велика одлагања, молимо Вас да нас примите и да размотримо могућности финансирања.

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ РТБ-А - ПОГЛЕД У БУДУЋНОСТ

Појам одрживог развоја потиче из шумарства. Односи се на меру у којој су пошумљавање новим младицама и сеча шуме у директној зависности. Тако се, на пример, сме посећи само онолико стабала колико је нових младица засађено. У том смислу, као мото стратегије одрживог развоја, може да послужи следећа реченица: Треба живети од профита, а не од основне субстанце!

Овај еколошки принцип може се применити на различита природна богатства и еколошке системе, па и на атмосферу наше планете. Ради се о односу према природним богатствима који је оријентисан ка будућности. Основни принцип одрживог развоја дефинисала је још 1987. године

Светска комисија за животну средину и развој (Ворлд Цоммисион он Енвиронмент анд Девелопмент) под руководством Гро Харлем Брунтланд, бивше премијерке Норвешке, а тада постављена дефиниција је и данас прихватљива: Одговорити на захтјеве данашње генерације а да се при томе не униште могућности да будуће генерације одговоре на своје захтјеве.

У нешто измењеном облику савремена дефиниција одрживог развоја гласи: Одрживи развој је развој који задовољава садашње потребе али тако да се води рачуна о рационалном коришћењу ограничених ресурса како се не би довело у питање њихово будуће коришћење за задовољавање потреба наредних генерација.

Током година, поимање одрживог развоја проширило се на тзв. магични троугао одрживог развоја, који је обухватао: еколошку равнотежу, економску сигурност и социјалну праведност.

На овим дефиницијама почивају сва настојања међународне политике у вези са одрживим развојем. Ова настојања формулисана су на Првој конференцији о одрживом развоју одржаној у Рио де Жанеиру 1992. године, а касније допуњена на следећим конференцијама, од којих је последња била у Јоханесбургу 2002. године. Светски лидери су, на Земаљском самиту у Рију 1992. године, усвојили препоруке Брунтлендове комисије, а један од резултата самита била је Агенда 21 којом се дају препоруке за одрживо управљање земљишним, воденим и шумским ресурсима у 21. веку. Агенда 21 је декларација о намерама и она обавезује све земље да се старају о одрживом развоју у 21. веку.

Због тога изјава министра рударства и енергетике Србије Петра Шкундрића да би за Рударско-топионичарски басен Бор било боље да најпре побољша своје потенцијале, па тек онда тражи стратешког партнера, а да није потребно много новчаних средстава да би се повећала годишња производња бакра на 50.000 до 60.000 тона, значи сигурно повећање укупне вредности борског комбината. У концепту нове стратегије приватизације Басена, Министарство за заштиту животне средине крајем маја потписало је уговор за израду нове стратегије одрживог развоја за РТБ и регион са извођачима радова – Факултетом техничких наука из Косовске Митровице и Научно-технолошким парком из Земуна. Ова нова студија, чији је пројектни задатак “Елементи за израду стратегије заштите животне средине и одрживог развоја општине Бор са аспекта РТБ-а“, обухвата два сегмента – први третира такозвана историјска загађења која ће се санирати једним делом финансирањем из кредита Светске банке, а другим од стране потенцијалног стратешког партнера или

државе. Други сегмент, који се слободно може назвати погледом у будућност, дефинише одрживи развој у најмање две деценије унапред, а базира се на овереним рудним резервама у РТБ-у, оптималним капацитетима за краткорочни и дугорочни план одрживог развоја, потребним улагањима за реализацију ових планова, еколошки прихватљивим новим технологијама, економским показатељима одрживог развоја, и социјално-правним аспектима, што, практично, подразумева организациони реинжењеринг компаније.

Посебна пажња посвећена је оптималним капацитетима који ће обезбедити одрживи развој и економску оправданост увођења нових технологија, посебно у металургији, у циљу смањења аерозагађења у Бору. Очекује се да ће крајем септембра пројекат бити завршен и предат Влади Републике Србије.